

**Irán: Problémák a
rakétafejlesztéssel?** 14. old.

**Basar el-Asszad
– a kisebbik rossz?** 20. old.

IZRAELBŐL

HÍREK

[www. ejfelikialtas.hu](http://www.ejfelikialtas.hu)

2005. december – 12. sz.

Dávid sátorának helyreállítása

5 oldal

בית שלום
BETH-SHALOM

**Egy terroráldozat emlékezései
és gondolatai** 15. old.

Dávid

sátorának helyreállítása

«Ezután visszatérek, és felépítem Dávid leomlott sátorát, romjait is felépítem, és helyreállítom, hogy keresse az emberek maradéka az Urat, és mindazok a pogányok, akik között elhangzik az én nevem. Így szól az Úr, aki ezt véghezviszi» (ApCsel 15,16-17).

■ Dr. Gershon Nerel

2005 októberében ünnepelték a Jeruzsálem környéki *Jad Hasmonah* messiáshívő mosav (mezőgazdasági szövetség) tagjai közösen az egész zsidó néppel a sátoros ünnepet (Szukkot). A Bibliai Kert bejáratánál egy hatalmas Szukkah (lombsátor) került felállításra. Zsidó szokás szerint friss pálmalevelekkel borították be. Építéséhez nem használtak fém-

szögeket. E «kóser» szukkah-t három oldalról, egy méter magas fapalánk vette körül, hogy ott vendégül láthassuk minden vendégünket, ortodoxokat és vallásos zsidókat is, és részt vehessenek a közös étkezésen.

A messiáshívő zsidók számára a sátoros ünnep két gondolatnak lényeges szimbólumát jelenti. Először is, az emberi élet földi átmenetiségét és törekeny mivoltát mutatja be, ami épp olyan, mint egy sátor. A Bibliában a lombsátor egy szilárd, tartós épülettel kerül szembe-

állításra. Ezért koncentrálnak, a mulandó sátorral ellentétben, a Jesuában (Jézus) hívők örök reménységére és bizodalmaára amely úgy zsidóké, mint nem zsidóké egy szilárd mennyei lakóhelyre. Jesua tanítványainak ezt érthetően megígérte: «Az én Atyám házában sok hajlék van; ha nem így volna, vajon mondtam volna-e nektek, hogy elmegyek helyet készíteni a számotokra?» (Jn 14,2). Pál apostol is nyilatkozik e témáról: «Tudjuk pedig, hogy ha földi sátorunk összeomlik, van Istentől készített hajlékunk, nem kézzel csinált, hanem örökévaló mennyei házunk» (2Kor

5,1). Az emberi testben lévő mulandó élettel ellentétben, amit a lombsátor szimbolizál, a Jesuában hívőknek, akik követik Őt, vég nélküli, valós jövőjük van – közösségben a menny szentjeivel és az angyalokkal.

Másodszor a messiáshívő zsidók «a Dávid sátora újjáépí-

dául Ja'akov arról beszél, hogy Isten miként teljesíti be a Dávid leomlott sátorának romokból való felépítését, «hogy keresse (héb.: *jidresu*) az emberek maradéka (héb.: *S'erit Adam*) az Urat; mindazok a pogányok, akik között elhangzik az én nevem». Ezzel szemben Ámósz könyve

héber szövegének fordítása így hangzik: «...kijavítom réseit, helyreállítom romjait, fölépítem, és olyan lesz, mint hajdan. Birtokba veszik (héb.: *jirsu*) Edóm maradékát ...». Nyilvánvaló, hogy egyazon prófécianak

Az Apostolok cselekedeteiben leírt körülmények arra tanítanak minket, miként «kereste fel» Isten a nem zsidókat is, és miként vonatkozik Jesua öröme az isteni terv alapján úgy a zsidókra, mint a nem zsidókra. Ezzel esnek egybe Ámósz próféta autentikus szavai. Ezért szimbolizálja «Dávid leomlott sátorának» helyreállítását egy új sátor felépítése a Dávid dinasztiájából származó Messiás által. Szimbolikusan mondván Jesuában vagy általa van egy új sátor, Istennek egy új háza úgy zsidók, mint nem zsidók számára. Más szóval: Jesuában van az új szövetség, a megtérésnek egy új és jobb útja a Föld minden népe számára.

Jesua, a Messiás a reformációnak (héb.: *Tikkun*) új korát hozta el. Az új sátor az Isten országának új rendjét szimbolizálja. A Messiás univerzális birodalmában van egy tökéletes sátor, nem emberi kéz által állított épület, hanem egy szentély, amely az örök megváltás helyét biztosítja. Ez az új sátor minden népnek lehetővé teszi az Istennel és az Ő Fiával, Jesuával való örökérvényű megbékélést. (1d. Zsid 9,12-ben is). A Messiás új és szent sátora ellentétben egy elmúló lombsátorral, a tartós és örök dolgokra utal; először egy örök szövetségre (Zsid 13,20), másodszor az örök megváltásra és harmadszor az örökké tartó örökségre és áldásra (Zsid 9,15). Dávid új sátora egyrészt a mostani teremtésben lévő új helyzetre vonatkozik, másrészt utalás arra, hogy a mai világból indul ki.

Mindenesetre itt egyet hangsúlyoznunk kell: Dávid új sátora, az új szövetség, mely zsidókból és nem zsidókból áll, Izrael örök kiválasztását és elhívását sajátos népként, nem függeszti fel! Mert Isten nem vetette el az Ő népét (Róm 11,1-2). Ma is van Izraelben egy maradék, amelyet Isten az Ő kegyelmében kiválasztott. (5. v.) Izrael atyái földjére napjainkban folyó összegyűjtése és Izrael «elszáradt csontjainak» szellemi újjáélesztése (Ez 37,1-15) lényeges alkotóeleme ennek az új rendnek.

Októberben ünnepelték a zsidók a lombsátrak ünnepét (Szukkot)

tésének» sajátos szimbolikáját magukra is vonatkoztatják és követik ezzel Ja'akov (Jakab), az Úr testvérének szavait (ApCsel 15,16-17). Ja'akov, aki a történetírásban Hacadik-ként (héb.: «az igazi») is ismert, a Sion-hegyen lévő első «körülmetelés gyülekezet» vezetője volt. Amikor Ja'akov az apostolok és evangélisták jeruzsálemi zsinatán elnökölt (az ApCsel 15-ben), Ámósz prófétát idézte, megemlítve azt, hogy miként fogja Isten «Dávid leomlott sátorát» ismét felállítani. (Ám 9,11-12) Az Ámósz könyvéből származó ezen idézet összefüggése vonatkozik a Jesuában hívő zsidó és nem zsidó hívők viszonyára. A zsidó hívőknek kétezer esztendővel ezelőtt fel kellett fogniuk, hogy Jesua és az Ő üzenete más népeké is. Ma a helyzet pontosan a fordítottja. A nem zsidó hívőknek az egész világon fel kell ismerniük, hogy Jesua sajátos módon Izrael is.

Ha a «Dávid leomlott sátora» felállításáról szóló, az Apostolok Cselekedeteiben és az Ámósz könyvében található két szöveget összehasonlítjuk, elsöre nyelvi különbségeket fedezünk fel. Az Apostolok cselekedeteiben pél-

két különböző megformálását eltérő jelentéssel használja.

Mindenesetre figyelembe kell vennünk azt, hogy az Újszövetség szövege a *Septuaginta*-t követi. Ezzel a latin szóval, «hetven», a héber Biblia korai görög fordítását jelezték. Amint a *Septuaginta* (a keresztyénség előtti harmadik évszázadban) elkészült, az óhéberben még nem voltak jelen a ma használatos magánhangzójelekhez alkalmazott pontozások. Ezt csak a Kr. u. 8. évszázadban vezeték be a héber szöveg olvashatóságának könnyítésére. Ezeknek a magánhangzójeleknek a héber szövegbe történt későbbi beiktatása mindenesetre befolyásolta a bibliai szöveg olvasási módját.

Miként értelmezhető hát «Dávid sátorának» újjáépítése? Ma Ja'akovnak az Ámósz könyvéből idézett szövegét a prófécia autentikus formájának tekintjük abból az időből, mielőtt még a Biblia héber szövegét ellátták volna a magánhangzójelekkel. Ez egyértelműen kitűnik Ja'akov szavaiban lévő összefüggésekből, az Apostolok cselekedetei 15-ből.